

ร้อยละและเปอร์เซ็นต์

คณิตศาสตร์พื้นฐานอาชีพ
เครื่องมือสำคัญสำหรับนักบัญชี

สำหรับนักเรียน ปวช.1 สาขาบัญชี

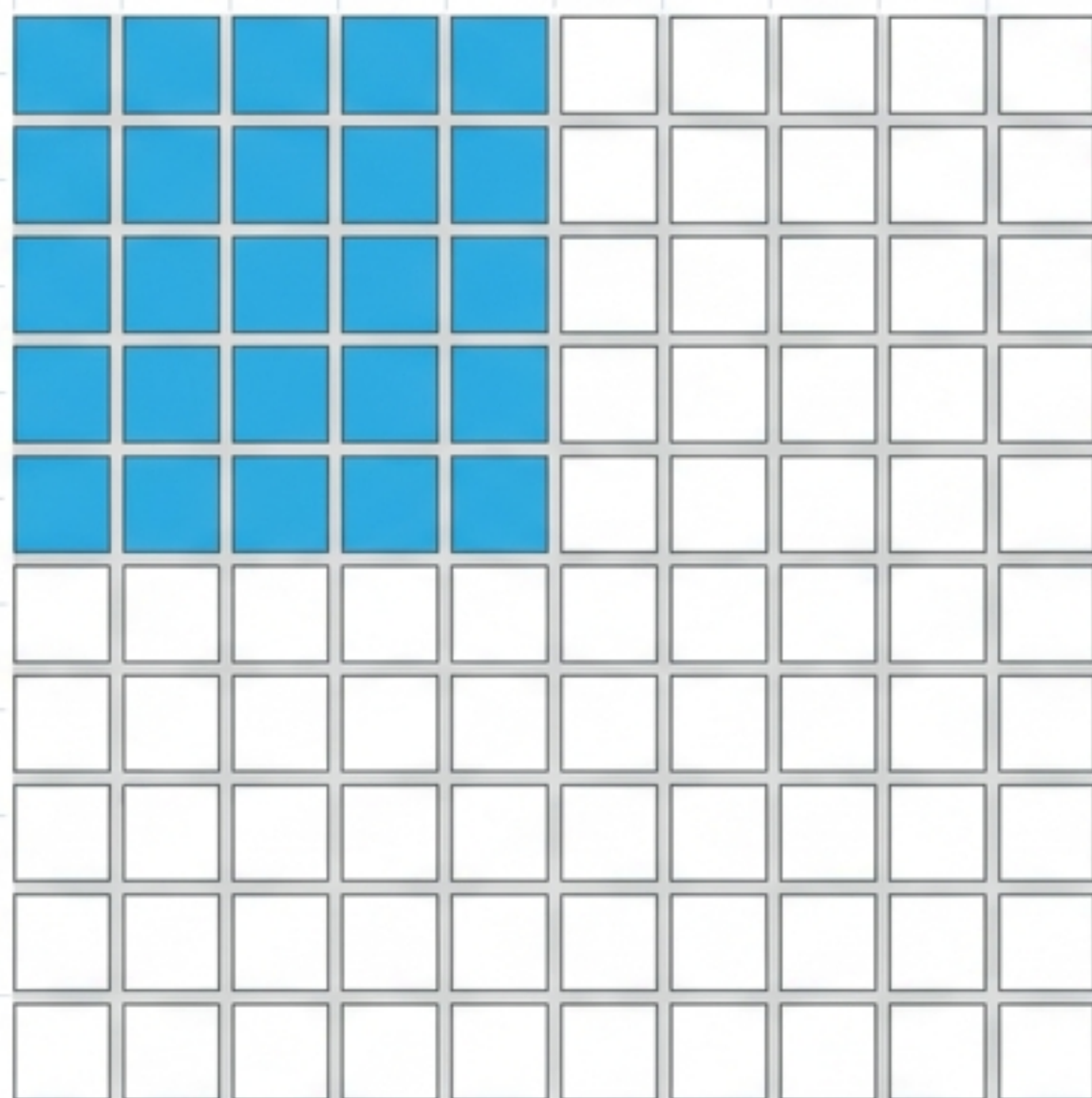
วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

ความหมายที่แท้จริง: ร้อยละ = เปอร์เซ็นต์

ภาษาไทย:
ร้อยละ

หมายถึง
ส่วนในร้อยส่วน

ภาษาละติน:
per centum (%)

หมายถึง
ต่อร้อย (per 100)

การใช้ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ คือการเปลี่ยนข้อมูลที่มาจากฐานต่างกัน ให้มาอยู่บนมาตรฐานเดียวกันคือ 100 ทำให้เปรียบเทียบธุรกิจได้ง่ายขึ้น

กฎเหล็กแห่งการแปลงค่า (The Golden Rule)

$\frac{1}{2}$ เศษส่วน /
ทศนิยม 0.25

คูณด้วย 100 แล้วเติม %

เปอร์เซ็นต์ (%)
%

$$\begin{aligned} 3/10 &\rightarrow (3/10) \times 100 = 30\% \\ 0.25 &\rightarrow 0.25 \times 100 = 25\% \end{aligned}$$

$\frac{1}{2}$ เศษส่วน /
ทศนิยม
• 0.25

หารด้วย 100 แล้วเอา % ออก

เปอร์เซ็นต์ (%)
%

$$33\% \rightarrow \frac{33}{100} = 0.33$$

ทางลัดนักบัญชี: เทคนิคคิดเปอร์เซ็นต์ในใจ

การคิด 10%

เลื่อนจุดทศนิยมไปทางซ้าย 1 ตำแหน่ง
(เช่น 10% ของ 350 = 35)

การคิด 5%

หา 10% ก่อน แล้วหารด้วย 2
(เช่น 5% ของ 350 = $35 \div 2 = 17.5$)

การคิด 20%

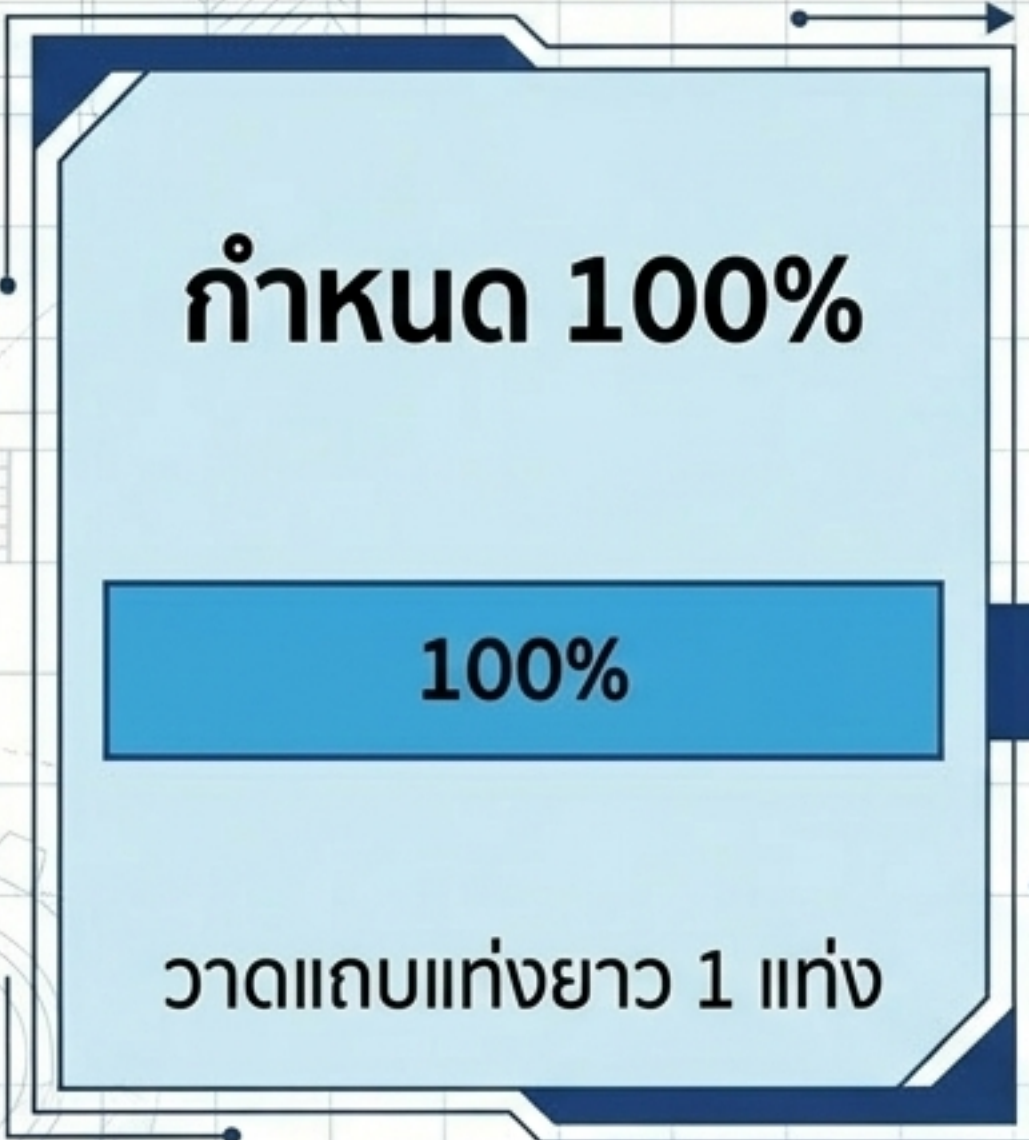
หา 10% ก่อน แล้วคูณด้วย 2
(เช่น 20% ของ 350 = $35 \times 2 = 70$)

การคิด 25%

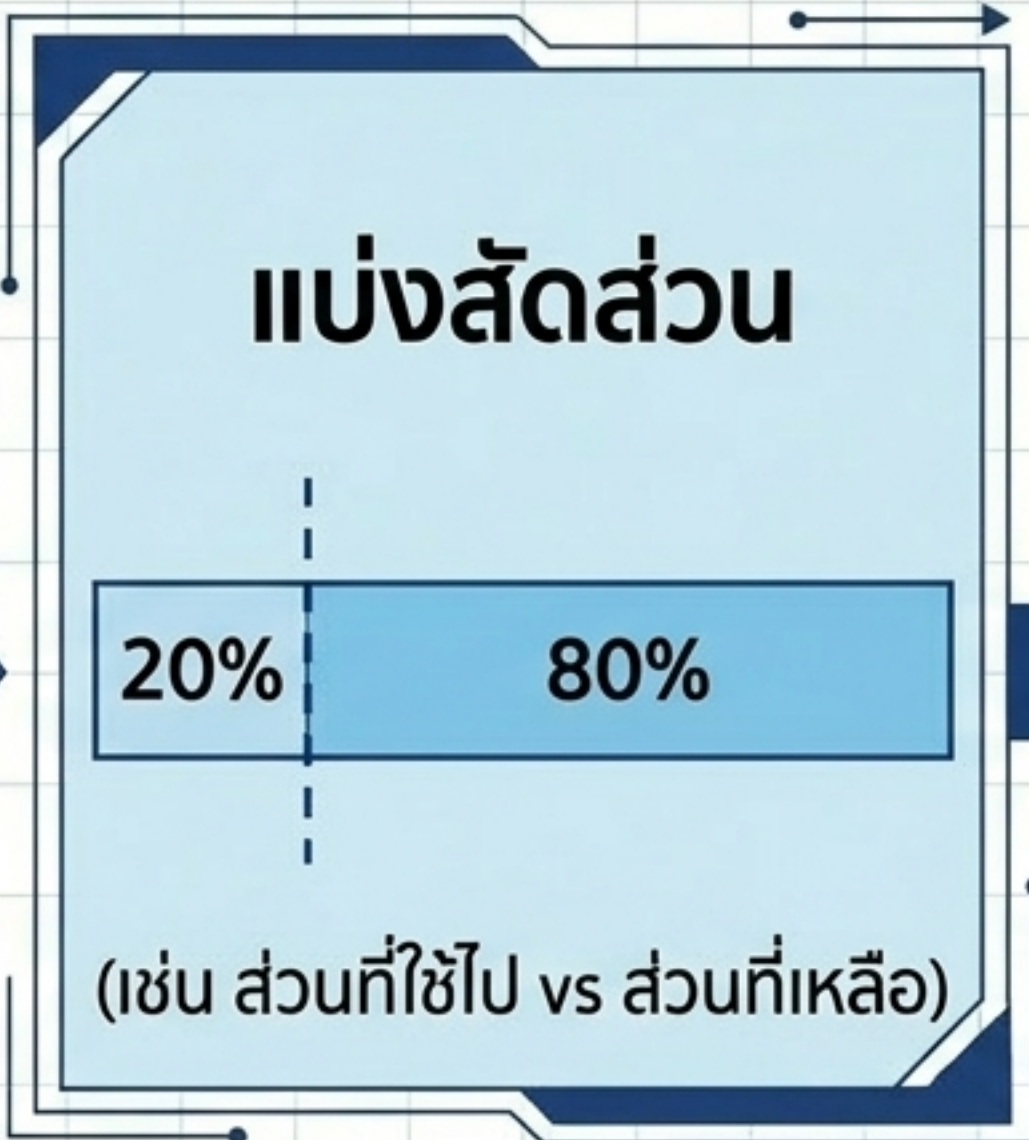

นำจำนวนเต็มไปหารด้วย 4
(เช่น 25% ของ 800 = $800 \div 4 = 200$)

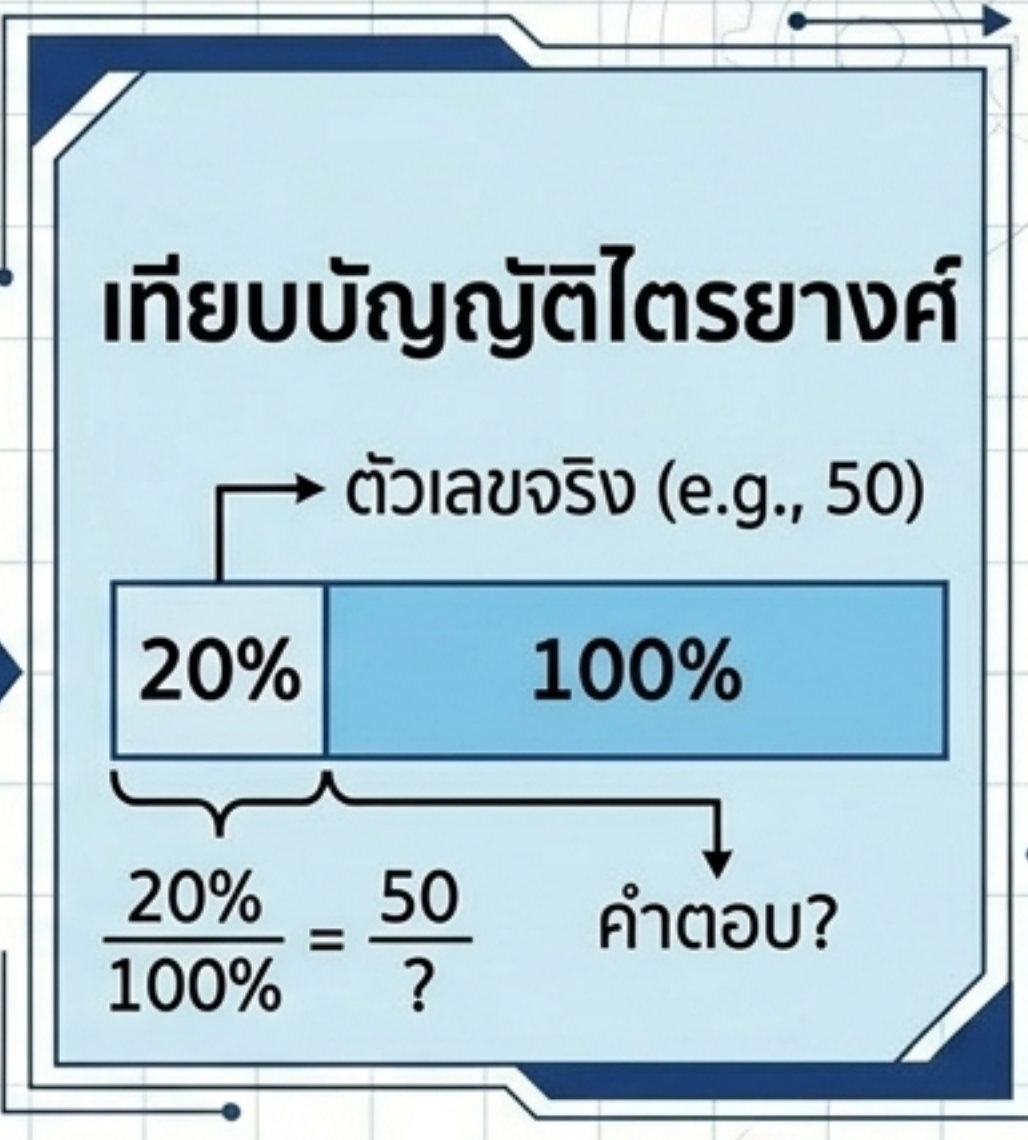
การวิเคราะห์โจทย์ด้วย Bar Model (บาร์โมเดล)

วาดแถบแท่งยาว 1 แท่ง
แทนค่าจำนวนทั้งหมด
หรือ 100%

หั่นแถบแท่งตามเปอร์เซ็นต์
ที่โจทย์กำหนด
(เช่น ส่วนที่ใช้ไป vs ส่วนที่เหลือ)

นำสัดส่วนจากแท่งไปเทียบกับ
ตัวเลขจริงเพื่อหาคำตอบ

ตัวอย่างการใช้ Bar Model

โจทย์: พ่อขายที่ดินราคา 125,000 บาท ต้องจ่ายค่านายหน้า 3% พ่อจะเหลือเงินกี่บาท?

ราคาที่ดิน 100% (125,000 บาท)

ค่านายหน้า 3%

เงินที่เหลือ 97% (?)

แบ่งเต็ม 100 ส่วน = 125,000 บาท

แบ่งที่ต้องการหา (ส่วนที่เหลือ) = $100\% - 3\% = 97\%$

$$(125,000 \times 97) \div 100 = 121,250 \text{ บาท}$$

สรุป: พ่อเหลือเงิน 121,250 บาท

Toolkit 1: กำไร-ขาดทุน (Profit & Loss)

การคิดเปอร์เซ็นต์กำไร

$$(\text{กำไร} \div \text{ต้นทุน}) \times 100 = \% \text{ กำไร}$$

ตัวอย่าง: ซื้อมา 400 บาท ขาย 560 บาท

กำไร = 160 บาท

การคำนวณ: $(160 \div 400) \times 100 = 40\%$

สรุป: ได้กำไร 40%

การคิดเปอร์เซ็นต์ขาดทุน

$$(\text{ส่วนต่างที่ขาดทุน} \div \text{ต้นทุน}) \times 100 = \% \text{ ขาดทุน}$$

ตัวอย่าง: ซื้อหุ้นมา 50,000 บาท ขาย 45,000 บาท

ขาดทุน = 5,000 บาท

การคำนวณ: $(5,000 \div 50,000) \times 100 = 10\%$

สรุป: ขาดทุน 10%

Toolkit 2: ส่วนลด และ คำนายหน้า (Commercial Math)

การคิดส่วนลด (Discount)

$$\text{ราคาเต็ม} - (\text{ราคาเต็ม} \times \% \text{ ส่วนลด} \div 100)$$

ตัวอย่าง: สินค้า 1,500 บาท ลด 20%
คำนวณ: $1,500 - (1,500 \times 20 \div 100)$
 $= 1,500 - 300$
สรุป: จ่ายจริง 1,200 บาท

ค่าคอมมิชชัน (Commission)

$$\text{ยอดขาย} \times \% \text{ คอมมิชชัน} \div 100$$

ตัวอย่าง: ขายบ้าน 3,500,000 บาท
ได้คอมมิชชัน 3%
คำนวณ: $3,500,000 \times 3 \div 100$
สรุป: ได้รับค่าคอมมิชชัน 105,000 บาท

Toolkit 3: ภาษีมูลค่าเพิ่ม และ ดอกเบี้ย (Taxes & Interest)

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)

สูตร: ราคาสินค้า $\times 7 \div 100$

ตัวอย่าง: สินค้า 2,500 บาท เสียภาษี 7%

คำนวณภาษี: $2,500 \times 7 \div 100 = 175$ บาท

ราคาสุทธิที่ต้องจ่าย: $2,500 + 175 = 2,675$ บาท

ดอกเบี้ยเงินฝาก/เงินกู้ (Interest)

สูตร: เงินต้น \times อัตราดอกเบี้ย(%) $\div 100$

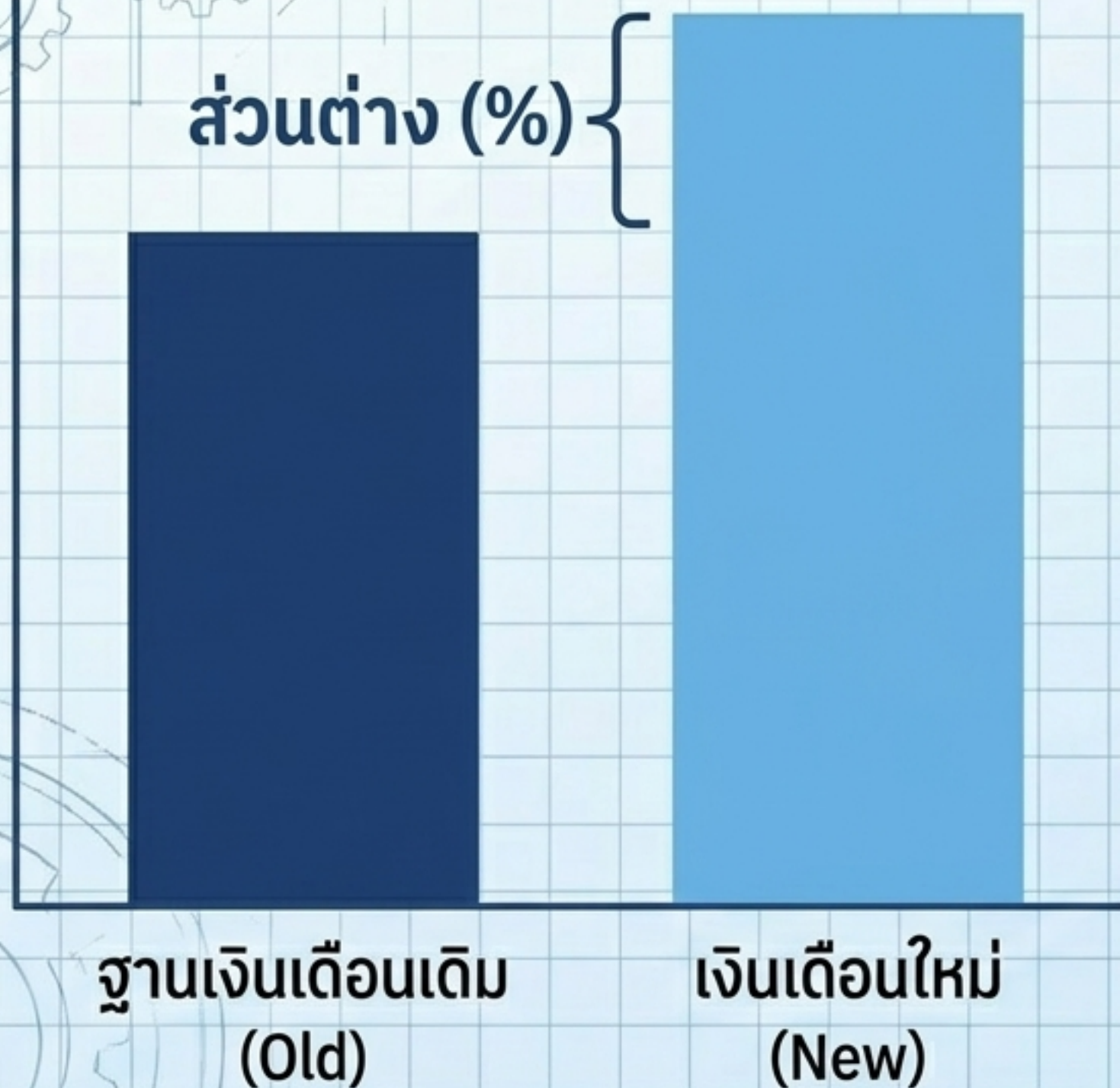
ตัวอย่าง: ฝากเงิน 100,000 บาท

ดอกเบี้ย 1.5% ต่อปี

คำนวณดอกเบี้ย: $100,000 \times 1.5 \div 100$

สรุป: ได้รับดอกเบี้ย 1,500 บาท/ปี

Toolkit 4: การปรับเงินเดือน (Payroll & HR)

 ข้อควรจำ:
การหาเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น
ต้องเทียบกับ ฐานเงินเดือนเดิม เสมอ

สูตร: $(\text{เงินเดือนใหม่} - 100 \div \text{เงินเดือนเก่า} = \% \text{ ที่เพิ่มขึ้น})$

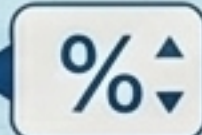
ตัวอย่าง:

เงินเดือนเดิม: 25,000 บาท | เงินเดือนใหม่: 28,750 บาท

คำนวณ: $(28,750 - 25,000) \times 100 \div 25,000$

สรุป: ได้รับการปรับเงินเดือนเพิ่มขึ้น 15%

Digital Toolkit: การคำนวณเปอร์เซ็นต์ใน Microsoft Excel

	A	B	C	D
1		หา % ของผลรวม		
2		$=42/50$	84.00%	 ใช้รูปแบบ %
3		หา % การเปลี่ยนแปลง (รายได้เพิ่ม)		
4		$=(2500-2342)/2342$	6.75%	
5		เพิ่มตัวเลขขึ้นเป็นเปอร์เซ็นต์		
6		$=113*(1+0.25)$	141.25	(เพิ่มค่าอาหาร 25%)

ข้อควรระวังในการคำนวณ (Common Pitfalls)

ระวังคำว่า 'ของ' กับ 'จาก' การ 'ลดจาก 100 เหลือ 80' (หมายถึงลดไป 20 บาท) ไม่เท่ากับ 'ลด 20% ของ 80 บาท' ต้องอ่านโจทย์ให้ขาดก่อนตั้งสมการ

การเพิ่ม/ลด ต่อเนื่องกัน

ราคาสินค้าขึ้น 10% ปีแรก และขึ้นอีก 10% ปีที่สอง ไม่ได้แปลว่าขึ้นรวม 20%! เพราะฐานการคำนวณของปีที่สองได้เปลี่ยนไปแล้ว (ต้องคิดแบบทบต้น)

สับสนหน่วยการคำนวณ

ในการแก้โจทย์ปัญหา ต้องแยกให้ออกและตรวจสอบเสมอว่าตัวเลขไหนคือ จำนวนคน, จำนวนเงิน, หรือเป็นตัวเลข เปอร์เซ็นต์

The Accountant's Matrix: สรุปสูตรร้อยละเพื่องานธุรกิจ

สถานการณ์ (Scenario)	สูตรคำนวณ (Formula)	สิ่งที่ต้องจำ (Key Note)
กำไร/ขาดทุน (%)	$(\text{ส่วนต่าง} \div \text{ต้นทุน}) \times 100$	ตัวหารต้องเป็น 'ต้นทุน' เสมอ
หาส่วนลด	$\text{ราคาป้าย} - (\text{ราคาป้าย} \times \% \div 100)$	นำจำนวนส่วนลดไปลบออกจาก ราคาป้าย
ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT 7%)	$\text{ราคาสินค้า} \times 7 \div 100$	คำนวณเสร็จต้องบวกเพิ่มเข้า ไปในราคาสุทธิ
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	$(\text{ค่าใหม่} - \text{ค่าเก่า}) \times 100 \div \text{ค่าเก่า}$	ใช้บ่อยสุดในการหาเปอร์เซ็นต์ ขึ้นเงินเดือน

สรุปหัวใจสำคัญ (Key Takeaways)

1

100 คือมาตรฐาน: ร้อยละและเปอร์เซ็นต์ คือเครื่องมือเดียวกันที่ใช้แปลงทุกตัวเลขให้เทียบจากฐาน 100 เพื่อให้เปรียบเทียบได้

2

จำภาพ Bar Model: เมื่อเจอโจทย์ที่ซับซ้อน ให้หยุดคิดเป็นตัวหนังสือ แล้ววาดแท่ง 100% ขึ้นมาแบ่งสัดส่วนเสมอ

3

รากฐานงานบัญชี: ตั้งแต่การคิด VAT, ดอกเบี้ย, คอมมิชชัน ไปจนถึงการวิเคราะห์งบการเงิน ล้วนใช้เปอร์เซ็นต์เป็นหัวใจหลัก

พร้อมก้าวสู่การเป็น
นักบัญชีมืออาชีพ

สาขาวิชาพาณิชยกรรม (บัญชี)
วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู